

3. Hospodársky výsledok

Hospodársky výsledok, jeho štruktúra

Hospodársky výsledok je ukazovateľ, ktorým sa meria výsledok hospodárenia podniku. Je to rozdiel medzi výnosmi a nákladmi organizácie. Ak sú výnosy väčšie ako náklady, hosp. výsledkom je zisk, v opačnom prípade hovoríme o strate.

HV vyjadruje výsledok hospodárenia podniku za určité obdobie. HV je vyjadrený v peňažných jednotkách. Je to strata a zisk ak sú výnosy väčšie ako náklady.

štruktúra:

Prevádzkový HV	Prevádzkový HV	HV z
+ HV z finančných operácií	+ Finančný HV	bež.čin.
- Daň z príjmov	+ Mimoriadny HV	
-----	-----	
= HV z bežnej činnosti	= Celkový HV = HV pred zdan.	
+ Mimoriadny HV	- 40% daň z príjmov	
-----	-----	
= Celkový HV	= Disponibilný zisk	

Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi sa nazýva hospodársky výsledok.

Funkcie zisku

1. je syntetickým ukazovateľom celkovej činnosti podniku, pretože sa v ňom premieta činnosť podniku vo sfére výroby i odbytu.
2. je nástrojom hmotnej zainteresovanosti (osobnej, kolektívnej a podnikovej)
3. je to vlastný zdroj krytia majetku

V zisku sa súhrne premieta pohyb všetkých položiek výnosov a nákladov. Zisk vo finančnom hospodárení podniku plní niekoľko dôležitých úloh:

1. je súhrnným finančným výsledkom podnikateľskej činnosti
2. je kritériom na vkladanie kapitálu
3. je finančným zdrojom, z ktorého sa vyplácajú podiely na zisku, dividendy
4. je zdrojom samofinancovania rozvojovej stratégie podniku.

Rozdelenie a použitie zisku

Pri rozdelení zisku treba rešpektovať určité poradie:

1. na tvorbu rezervného fondu (je zákonom stanovený)
2. na vyplatenie dividend súvisiacich s prioritnými akciami
3. rozdelenie časti zisku spoločníkom
4. tvorba fondov podniku
5. využitie zisku na rozvoj podniku

Zisk z hosp. činnosti podniku smeruje:

- * k vlastníkom
- * časť do rezerv
- * časť do samofinancovania
- * prípadne časť na dobrovoľné príspevky vo verejnom záujme

Rozdelenie zisku v konkrétnom podniku závisí od typu podniku podľa jeho právnej formy. Rozdelenie zisku upravuje spoločenská zmluva medzi spoločníkmi alebo o ňom rozhoduje valné zhromaždenie spoločníkov.

Výkaz ziskov a strát

Je to vyčíslený HV, to je rozdiel medzi N a V v účtovníctve.

Je to dokument, kt. poskytuje prehľad o V a N podniku v podrobnom položkovom členení a časovom rozlíšení. Najdôležitejšou súčasťou výnosov sú **tržby z realizácie**, kt. vznikajú vystavením fa dodávateľom. Peň. príjem vzniká až po zaplatení fa po dohodnutej lehote splatnosti. Peň. výdavok vzniká vtedy, ak podnik zaplatí za VF (nakúpené stroje, suroviny, keď platí mzdu). Náklad vzniká až vtedy, keď sa uvedené VF spotrebujú v podnikateľskej činnosti.

Súvaha alebo bilancia

- je to prehľadné usporiadanie jednotlivých zložiek majetku (aktív) a zdrojov, z kt. sa kapitál získal (pasív). Súvaha môže byť riadna alebo mimoriadna.

RIADNA SÚVAHA

- zostavuje sa na konci roka k 31. 12. , ktorý sa považuje za súvahový deň

MIMORIADNE SÚVAHY

- zostavujú sa v období, keď nastanú závažné organizačné zmeny a zmeny v ekonomickom postavení podniku, napr. zánik podniku alebo jeho fúzia s iným podnik. subjektom. Súvaha sa zostavuje aj ku dňu začatia podnik. činnosti (úvodná súvaha).

Účtovný a daňový zisk

Zisk podniku má svoju účtovnú a daňovú podobu.

ÚČTOVNÝ ZISK

- vznikol zúčtovaním všetkých N a V v systéme podvojného účtovníctva.

Je to vyčíslený zisk pomocou účtovného systému podniku v sústave podvojného účtovníctva.

DAŇOVÝ ZISK

- využíva sa na účely priznania dane z príjmu. Vychádza sa z účtovného zisku, kt. sa upravuje o výdavky, kt. nie je možné podľa zákona o daniach z príjmu zahrnúť do nákladov alebo sú v N zahrnuté v nesprávnej výške, a o všetky sumy, kt. neoprávnene skracujú výnosy, napr. rozdiel medzi účt. a daň. odpismi.
- využíva sa na účely daň. priznania. Je to upravený účt. zisk o položky, kt. nemožno zahrnúť do daň. N a V.

Základ dane

- tvorí ho rozdiel medzi príjmami a výdavkami na ich dosiahnutie. Tvorí ho suma, o kt. príjmy platiteľa prevyšujú výdavky vynaložené na ich dosiahnutie. Základ dane sa znižuje o nezdaniteľnú časť (napr. Sk 21 000,-- ročne na platiteľa, Sk 900,-- ročne na vyživované dieťa a pod.)

Daň z príjmov právnických osôb

Platia ju všetky PO, okrem verejných obchodných spoločností.

Predmetom dane sú príjmy zo všetkých činností PO.

Oslobodenie od dane: prijaté poistné okrem náhrad za ušlé príjmy, malé vodné elektrárne, dotácie, výťažok prevádzkovateľov lotérií atď.

Základ dane = bilančný zisk za obdobie
+ pripočítateľné položky
- odpočítateľné položky

Základ dane tvorí rozdiel medzi príjmami a výdavkami na ich dosiahnutie.

Sadzba dane - stanovuje sa vo výške 40% zo základu zníženého o určité položky (napr. hodnotu darov na financovanie vedy, školstva a pod)

Pripočítateľné sú také, kt. sa účtujú na nákladových účtoch, ale nie je možné ich zahrnúť do odpočítateľných položiek.

Odpočítateľné položky sú také, kt. už boli zdanené (dividendy, zaplatená cestná daň a daň z nehnuteľností, strata za minulé obdobie)

Rentabilita, ziskovosť

čistý zisk
RENTABILITA = -----
podľa toho akú rentabilitu počítame

rentabilita vyjadruje aj efektívnosť hospodárenia podniku a jeho bonitu

RENTABILITA PODNIKU

- základným informačným zdrojom na analýzu rentability je výkaz príjmov a výdavkov podniku, ako aj súvaha. Porovnáva sa zisk s tržbami, vlastným kapitálom a cudzím kapitálom. Ide o zostrojenie **ukazovateľov rentability**.

Medzi najpoužívanjšie ukazovatele rentability patria tieto:

* **rentabilita celkového kapitálu** - vypovedá o návratnosti investovaného kapitálu, to znamená tak o návratnosti vlastného kapitálu ako aj cudzieho kapitálu

* **rentabilita vlastného kapitálu** - vypovedá o návratnosti vlastného kapitálu prostredníctvom zisku

* **rentabilita tržieb** - hodnotí výnosovosť tržieb

Rentabilita podniku, analyzovaná ukazovateľmi rentability, vypovedá o zhodnocovaní uloženého kapitálu do podniku.

Rentabilita podniku vypovedá o návratnosti vloženého kapitálu podniku.

Účtovná uzávierka a závierka

ÚČTOVNÁ UZÁVIERKA

uzatvorenie všetkých účtovných kníh a prevedenie konečných zostatkov na účty 710 a 702

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

Prevod zostatkov do štatistických výkazov (Výkaz ziskov a strát, Súvaha a pod.)